

TEATRUL NAȚIONAL CLUJ-NAPOCA

DIRECTOR: HORIA BADESCU

ANTONIU ȘI CLEOPATRA

de William Shakespeare

în românește de Tudor Vianu

Premiera — Sîmbătă, 26 noiembrie 1988, ora 18,30

ANTONIU ȘI CLEOPATRA

Menționată în „The Stationers' Registers” la 20 mai 1608, piesa a fost scrisă în 1607 sau, potrivit multor textologi, între 1606 — 1607. Primul text disponibil este cel din cano-nul shakespearean (1623), unde figurează ca a 11-a „tra-gedie”, între *Othello* și *Cymbeline*; iar clasificarea este în general acceptată și astăzi (de menționat, ca excepții de odinioară, Bradley care a numit-o „tragedie romantică sui generis”, Schlegel și Verplanck — „dramă istorică” sau R. Grand White — „istorie”). Prima reprezentare scenică de care avem cunoștință este cea din 1759 (la teatru Drury Lane) iar curînd, înainte de reluarea originalului Shakespea-pearian (1849), ea a fost pusă în umbră de piesa cu același subiect *Totul pentru dragoste* (All for Love, 1678), o „imi-tație zornăitoare” (F.E. Halliday) a scriitorului neoclasic John Dryden.

Sursa principală a piesei (Shakespeare o folosește din plin uneori pînă la calchiere a fost *Viața lui Marc Antoniu din Vieșile paralele* de Plutarh în traducerea lui Thomas North (prima ediție în 1579); pot fi însă amintite și tragedia lui Garnier M. *Antoine*, tradusă în engleză de Mary Herbert, sora lui Philip Sidney, și *Tragedia Cleopatrei* (*The Tragedy of Cleopatra*, 1594) de Samuel Daniel.

UN CAVALER FĂRĂ FRICA ȘI PRIHANĂ

Gina Patrichi este un samurai. A început prin a fi năval-nică, nebună ca Toshro Mifune în filmul încifrat cu șapte. Nu-i era teamă și nici rușine de nimic. În viață și pe scenă uluia printr-o francheșă de adolescent sportiv. Iși toca dra-mele și sentimentele cu un ciudat cușit inoxidabil. Iși făcea harakiri în fiecare rol și apoi dansa bezmetic cu panglicile multicolore ale măruntaielor, ca o îmblînzitoare de șerpi. Pe scenă, o karatistă de mare clasă. Partenerii sînt electro-cuțați sub privirile ei de oșel. Un farmec fulminant încon-joară cu o aură strălucitoare făptura agilă. O disciplină de fier sculpează corpul adolescentin numai fibră. Gina Pa-trichi forează adînc, nu scormonește la suprafață. Ajunge acolo unde totul devine mister, taină. Cînd urcă, e atîta lu-mină insuporabilă, ameșitoare în ochii ei, că și se face frică. Exercițiul necurmat nu pare niciodată istovitor. Cînd lu-crează e ca un ucenic, repetă cu o conștiințiozitate de artizan alfabetul profesiei. Frenezia debordantă, optimismul încin-tător, absurd, credința neclintită, în munca, cruzimea peri-culosă a duelului cu partenerul și regizorul, generozitatea curată în fața momentului de artă dovedit alcătuiește un cod al onoarei pe care samuraiul Gina Patrichi, cavalerul fără frică și fără prihană al scenei și filmului românesc, îl res-pectă și-l onorează la cota înaltă a unui maestru.

CATALINA BUZOIANU

Specialiști de talia lui W. E. Greg și Dover Wilson con-sideră că textul primei ediții in-folio este „bun” dar M.R. Ridley, îngrijitorul ultimei ediții Arden, subliniază două lacune evidente semnalate de aceștia: ortografierea fante-zistă a unor nume proprii și numeroasele structuri greșite ale versurilor.

În ciuda „Structurărilor greșite” (indeosebi versuri mai scurte sau mai lungi decît obișnuitul pentamtru iam-bic), foarte mulți comentatori, anticipînd sau preluînd părerea lui Greg și Wilson, sînt „Aproape convinși...” că la baza textului din 1623 a stat chiar un manuscris al lui Shakespeare.

R.H. Case, îngrijitorul piesei în ediția Arden din 1906, justifică implicit „structurile greșite” ca fiind ale lui Sha-kespeare cînd afirmă că versul alb (regulat) a oferit un spațiu neîncăpător unei multitudini de gînduri și sentimente, că acestea au trebuit „comprimate” (în cadrul versului alb regulat) și, critic, observă: „elipsa și expresia ambiguă ară-tă că orice constrîngere împieteză asupra ideilor și imagi-lor ce se cer exprimate”. Să menționăm că, de fapt, versul alb este cel mai puțin „constrîngător” dintre structurile metrice tradiționale englezești și, în orice caz infinit mai puțin constrîngător decît sonetul shakespearean (pentametri iambici ritmați, cu terminații masculine).

PASIUNEA ȘI OBSESIA LUCIDITAȚII

Amintînd, prin datele-i native — ca și prin feroarea impli-cării lui în actul scenic — de contagioasa personalitate a unui romantic, Anton Tauf pare a fi stăpînit, totuși mai pres-us de toate, de pasiunea și obsesia lucidității. Tensiunea privirii lui trădează o gîndire virilă și mobilă, refractară banalului, iar neastîmpărul lui corporal, tinzînd spre frenet-ic și chiar orgiastic, indică, la originea oricărei mișcări, re-fuzul obstinat al mișcării; „violența” constitutivă firii sale vine neîndoielnic din aceeași profundă rezistență interioară la tot ce e comun.

Anton Tauf e un actor înglobat, un actor de sinteză, care știe să adune în sine elementele spectacolului, să le transfi-gureze și să le confere semnificația specială pe care proiect-ul regizoral o reclamă. Spirit cathartic, el joacă pentru a se elibera de constrîngerile cotidianului, imediatul ori ale voinței individuale și a se regăsi, dincolo de ele, în voin-ța-de-a-se-face a operei.

MIHAI MĂNIUȚIU

ANTONIU ȘI CLEOPATRA

de William Shakespeare
în românește de Tudor Vianu

personajele

(în ordinea indicată de autor)

MARC ANTONIU

Octavian Cezar
Lepidus
Sextus Pompeius
Domitius Enobarbus
Eros
Scarus/Dercetas
Filon
Dolabella
Tireus
Menas
Mardian
Ghicatorul
CLEOPATRA
Octavia
Charmina
Iras
Solul
Soldați

ANTON TAUF

Radu Amzulescu
Octavian Lăluț
Ion Tudorică
Gelu B. Ivașcu
Paul Basarab
Marius Bodochi
Călin Nemeș
Eugen Nagy
Victor Nicolae
Petre Băcioiu
Viorica Mischilea
Melania Ursu
GINA PATRICHI
Maria Munteanu
Miriam Cuibus
Ileana Negru
Ion Marian
Vasile Moldovan
Pascu Popa
Ovidiu Jurgea

Regia: MIHAI MANIUȚIU

Decoruri: MIHAI MADESCU

Costume: NADINA SCRIBA

Muzica: IOSIF HERȚEA

Consultant mișcare scenică: MIRIAM RADUCANU

Maestru luter: PAVEL ONOĂIE

Maestru instrumente de suflat: ION FARCAȘ

Ansamblu de percuție al Conservatorului „G. Dima” condus de lector GRIGORE POP:
HERCZEG TIBOR, VORONEANU MIHAI, CASAP VALENTIN

Oboi: AUREL MARC

Lumini: ION VUȘCAN

Sonorizare: ȘTEFAN KASSAI

Regia tehnică: ESTERA BIRO

Șef atelier: Doru Bodrea
Coordonator de scenă: Vasile Gheța
Șef mașinist: Ioan Sabău
Recuziter: Vasile Salanță
Machiaj-peruci: Maria Chiorean

Grafică: Maria Lucats
Fotografii: Tamas Szabo

Croitorie: Suzana Avasiloaei, Marius Crișan
Timplărie: Ion Chira
Mecanică: Ion Apahidean
Pictură: Marian Marinescu, Ștefan Șoaită
Sculptură: Vasile Rus
Garderobă: Augustin Clejan

Lei 10,—